

เกณฑ์ในการประเมิน ภาวะสุขภาพของเจ้าหน้าที่ จากการตรวจสุขภาพประจำปี

งานอาชีวอนามัย

กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม

จากห้อง Lab

วันที่เข้ารับบริการ 18 กรกฎาคม 2565

น้ำหนัก 48 กก. ส่วนสูง 154 ซม. BMI 20.2 ซีพจร 72 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 120 / 70 mmHg

นพ.วชิรุต หอเจริญ
2.38660

เกณฑ์ในการประเมินภาวะสุขภาพของเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับกลุ่มเสี่ยงความดันโลหิตสูง

ตารางที่ 1 การแบ่งระดับของโรคความดันโลหิตสูงตาม JNC VII

ระดับความรุนแรง	ค่าความดัน SBP (mmHg)	และ/หรือ	ค่าความดัน DBP (mmHg)
ปกติ (Normal)	< 120	และ	< 80
เสี่ยง (Prehypertension)	120 - 139	หรือ	80 - 89
ป่วย (Hypertension)			
Stage I	140 - 159	หรือ	90 - 99
Stage II	≥ 160	หรือ	≥ 100

-1-

เอกสารความรู้ประกอบการดำเนินโครงการร้านยาอาสาเฝ้าระวังโรคไม่ติดต่อในชุมชน

ตารางที่ 2 เกณฑ์การส่งต่อผู้ป่วยเข้าสู่สถานพยาบาลเพื่อตรวจยืนยัน

ระดับความดันโลหิต	กลุ่ม	คำแนะนำ
< 120/80 มม.ปรอท	ปกติ	<ul style="list-style-type: none"> - มีโอกาสเสี่ยง ให้นัดตรวจซ้ำอีก 1-2 ปีข้างหน้า - ควบคุมอาหาร ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
SBP 120-139 และ/ หรือDBP 80-89 มม. ปรอท	เสี่ยงสูงต่อการเป็นโรค ความดันโลหิตสูง (pre-hypertension)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้นัดตรวจซ้ำ ทุก 6 เดือน - 1 ปี - ควบคุมอาหาร ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และ ควบคุมปัจจัยเสี่ยงอื่นร่วมด้วย - ประเมินโอกาสเสี่ยงต่อโรคหัวใจขาดเลือด และอัมพฤกษ์อัมพาต
> 140/90 มม.ปรอท	สงสัยว่าเป็นความดัน โลหิตสูง	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งต่อ ตรวจวัดความดันโลหิต ซ้ำ เพื่อยืนยันก่อน การวินิจฉัย - ควบคุมอาหาร ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และ ควบคุมปัจจัยเสี่ยงอื่นร่วมด้วย - ประเมินโอกาสเสี่ยงต่อกลุ่มโรค หัวใจขาดเลือด และ อัมพฤกษ์ อัมพาต

1. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Lifestyle modification) ที่แสดงให้เห็นว่าสามารถลดความดันโลหิตได้¹

- 1.1 การลดน้ำหนักในผู้ที่มีน้ำหนักเกิน โดยมี BMI > 25 มม.ปรอท. การลดน้ำหนัก 10 กิโลกรัม ลดความดันโลหิต Systolic ได้ 5-20 มม.ปรอท.
- 1.2 DASH diet (Dietary approach to stop hypertension) ให้รับประทานผัก ผลไม้ นมพร่องมันเนย เลี่ยงไขมันจากสัตว์บกและสัตว์น้ำบางชนิดเช่นหอยนางรม และปลาหมึกสด อาหารที่มีโปแตสเซียม แคลเซียม สามารถลดความดันโลหิต systolic ได้ 8-14 มม.ปรอท (ผู้ที่เป็นเบาหวานร่วมกับความดันโลหิตสูง ให้หลีกเลี่ยงผลไม้รสหวานจัด เช่น ทูเรียน ลำไย ขนุน : พญ.วิไล)
- 1.3 งดอาหารเค็ม ควรรับประทานอาหารรสจืด คือรับประทานเกลือโซเดียมน้อยกว่า 100 meq/วัน (2.4 กรัมโซเดียม/วัน หรือประมาณ 6 กรัมของ NaCl/วัน) ลดความดันโลหิต systolic ได้ 2-8 มม.ปรอท.
- 1.4 ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ลดความดันโลหิต systolic ได้ 4-9 มม.ปรอท.
- 1.5 งดดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ให้ดื่มไม่เกินปริมาณขนาดกลาง (moderation of alcohol consumption) ผู้ชายดื่มไม่เกิน 2 drinks ต่อวัน [1 oz.หรือ 30 ซีซี ของ ethanol เช่น 2 oz (60mL) of 100-proof spirit/day¹¹] ส่วนผู้ชายน้ำหนักตัวน้อย ผู้หญิงดื่มไม่เกิน 1 drink/วัน จะลดความดันโลหิต systolic ได้ 2-4 มม.ปรอท. (ข้อนี้ไม่แนะนำเพราะแอลกอฮอล์กดการบีบตัวของกล้ามเนื้อหัวใจ กระตุ้นหัวใจให้เต้นผิดจังหวะมากขึ้นในรายที่เต้นผิดจังหวะอยู่แล้ว ทำให้ดับอีกเสบเลวลง และทำให้สมองที่ฟื้นเพื่อนอยู่แล้วเลวลง)
- 1.6 งดสูบบุหรี่ สารกระตุ้น และสิ่งเสพติดชนิดต่างๆ
- 1.7 ฝึกอารมณ์ ควบคุมความเครียด หลีกเลี่ยงการอดนอน

เกณฑ์ในการประเมินภาวะสุขภาพของเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับดัชนีมวลกาย (**BMI**)และภาวะอ้วนลงพุง

ดัชนีมวลกาย (kg/m^2)	รูปร่างของบุคคล(สำหรับคนไทย)	
น้อยกว่า 16	น้ำหนักน้อยระดับ 3	ผอม (Underweight)
16 – 16.99	น้ำหนักน้อยระดับ 2	
17 – 18.49	น้ำหนักน้อยระดับ 1	
18.5 – 22.99	น้ำหนักปกติ	ผู้ชายรูปร่างสมส่วนที่ BMI 22 - 23 ผู้หญิงรูปร่างสมส่วนที่ BMI 19 – 20
23 – 24.99	น้ำหนักเกิน	ภาวะน้ำหนักเกิน (Overweight)
25 – 29.99	โรคอ้วนระดับ 1	โรคอ้วน (Obesity) เสี่ยงต่อ ความดันโลหิตสูง, ไขมันในเลือดสูง, ข้อเข่าเสื่อม, น้ำในถุงน้ำดี, ตับอักเสบจากไขมันสะสม, เบาหวาน, ...
30 – 39.99	โรคอ้วนระดับ 2	
มากกว่า 40	โรคอ้วนระดับ 3	

โรคอ้วนลงพุง

เกิดจากการมีไขมันสะสม ในช่องท้องหรืออวัยวะภายในช่องท้องมากเกินไป ส่งผลให้พุงยื่นออกมาอย่างชัดเจน สามารถเกิดขึ้นได้ใน

เพศชายที่มีเส้นรอบเอวเกินกว่า 36 นิ้ว หรือ 90 ซม. และเพศหญิงที่มีเส้นรอบเอวเกินกว่า 32 นิ้ว หรือ 80 ซม.

ภาวะแทรกซ้อนของอ้วนลงพุง

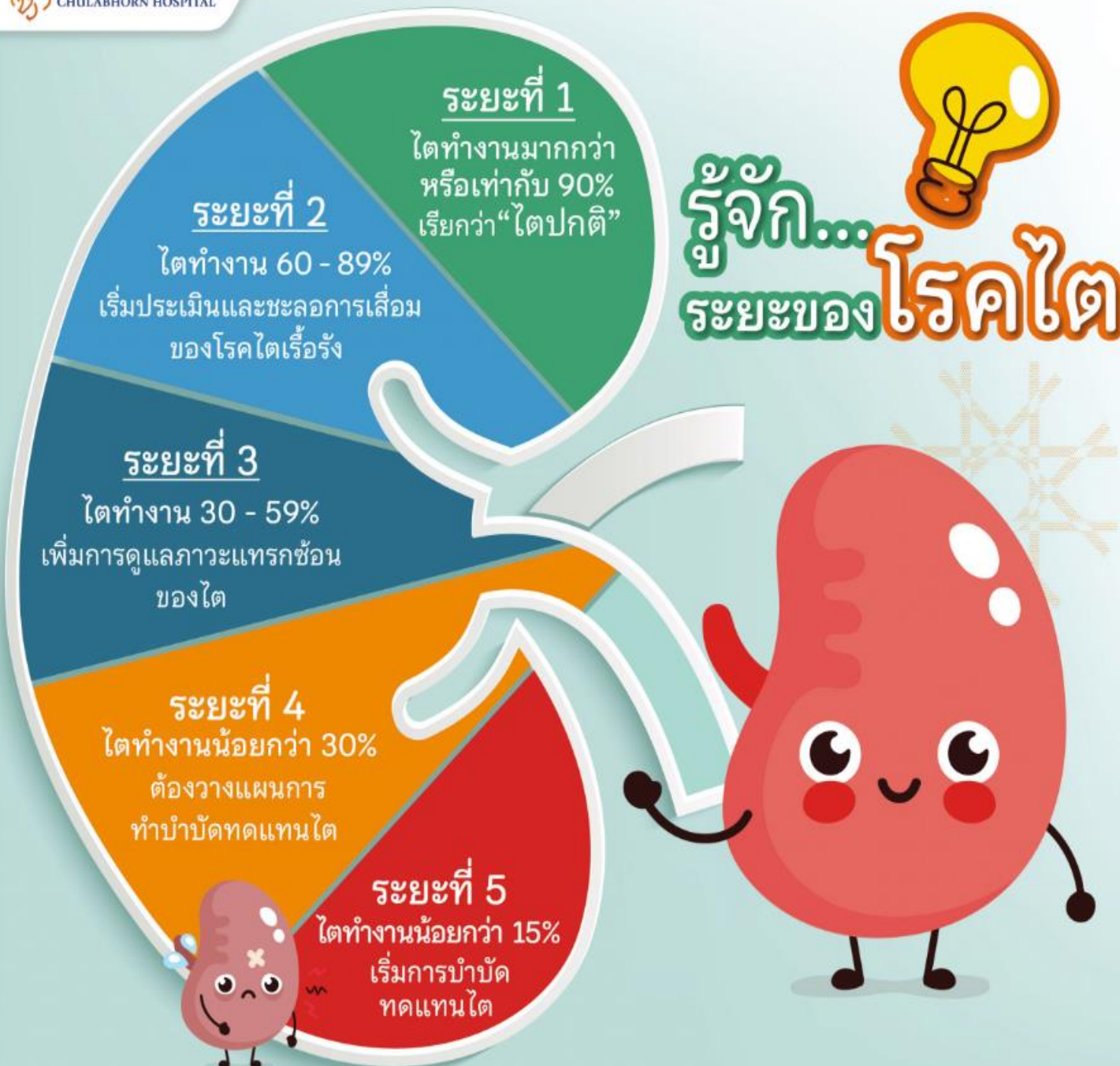
ผู้ป่วยอ้วนลงพุง มีไขมันสะสมที่หน้าท้องปริมาณมาก หากไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือควบคุมน้ำหนักอาจทำให้เกิดภาวะคืออินซูลินมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายเป็นโรคเบาหวานได้ และหากมีระดับคอเลสเตอรอลในเลือดและความดันโลหิตสูง อาจทำให้ไขมันอุดตันในเส้นเลือดและเสี่ยงต่อการเกิดภาวะหัวใจขาดเลือดหรือโรคหลอดเลือดสมองตามมาได้

ผู้ป่วยอ้วนลงพุง ยังเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพอื่น ๆ ได้ด้วย เช่น โรคหลอดเลือดแดงแข็ง โรคหลอดเลือดแดงส่วนปลายอุดตัน โรคไต หรือโรคไขมันพอกตับ เป็นต้น

เกณฑ์ในการประเมินภาวะสุขภาพของเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับระยะของโรคไต

แบ่งระยะตามระดับอัตราการกรองของไตหรือ eGFR
(estimated glomerular filtration rate)

เกณฑ์ในการประเมินภาวะสุขภาพของเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับแบ่งกลุ่มเจ้าหน้าที่ ปกติ เสี่ยง ป่วย

กลุ่มปกติ คือ กลุ่มที่มีผลการตรวจสุขภาพ อยู่ในเกณฑ์ปกติ

กลุ่มเสี่ยง คือ กลุ่มที่มีผลการตรวจสุขภาพ ได้แก่ ผลเลือด และค่าความดันโลหิต มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน แต่ยังไม่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์

กลุ่มป่วย คือ กลุ่มโรค NCDs

NCDs กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีอัตราผู้ป่วยและเสียชีวิตสูงสุด เฉลี่ยชั่วโมงละ 37 คน และยังคงมีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนใหญ่มักเป็น “วัยทำงาน” ซึ่งมีโอกาสเสียชีวิตก่อนอายุ 60 ปี

กลุ่มโรค
NCDs
(Non-Communicable Diseases)
โรคที่คุณสร้างเอง

NCDs คืออะไร?

โรคกลุ่มไม่ติดต่อเรื้อรัง เป็นกลุ่มโรคร้าย
ที่มาจากพฤติกรรมการดำเนินชีวิตอย่าง
ไม่ระมัดระวังจนสะสมและก่อให้เกิดโรค...

